

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Aleksander
Nazwisko: Tomaszewski
Miejsce urodzenia: Wilno
Data urodzenia: 12-12-1904
Imię ojca: Albin
Imię matki: Maria
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
Akta kontrolno-śledcze MBP w Warszawie w sprawie Aleksandra Tomaszewskiego (nazwisko konspiracyjne Tomasz Aleksandrowski), ps. "Al", "Bończa", zatrzymanego 26.06.1948 związku z podejrzeniem o szpiegostwo. Sprawę zakończono sporządzeniem aktu oskarżenia i przekazaniem 04.12.1948 do Naczelnej Prokuratury Wojskowej.	IPN BU 0259/254 (2307/III), IPN BU 01236/872 (1475/3, 2307/III) mikrofilm.	
Akta operacyjne WUBP we Wrocławiu. W aktach zachowały się m.in.: protokoły rewizji przeprowadzonej w mieszkaniu ww. w dniu 28.06.1948 oraz protokół przesłuchania Aleksandra Tomaszewskiego przez of. śledczego MBP w Warszawie z dnia 08.07.1948.	IPN Wr 024/226, t. 76 (520/II).	

Wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Warszawie z dnia 20.01.1949 (Sr 1732/48) Aleksander Tomaszewski został uznany winnym m.in. tego, że "w okresie od sierpnia 1944 r. do 26 czerwca 1946 r. na terenie Wilna i Polski, działając w zamiarze usunięcia przemocą Krajowej Rady Narodowej, Rządu Tymczasowego, Rządu Jedności Narodowej, a następnie Sejmu Ustawodawczego i Rządu R.P., zagarnięcia ich władzy i zmiany ustroju Państwa Polskiego brał udział w nielegalnych związkach konspiracyjnych >Armia Krajowa< /A.K./ i >Ośrodek Mobilizacyjny A.K. Okręgu Wileńskiego<, gdzie występując pod pseudonimem >Al< - >Bończa< pozostawał w ścisłym kontakcie organizacyjnym z innymi członkami tej organizacji (...), przechowywał w swoim domu część archiwum i część funduszków organizacji", "od grudnia 1947 r. do czerwca 1948 r. na terenie Wrocławia działając na szkodę Państwa Polskiego zorganizował komórkę działającą na rzecz obcego wywiadu, werbując do niej (...) i poprzez nią gromadził wiadomości stanowiące tajemnicę wojskową (...), i skazany na karę łączną - karę śmierci oraz utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przepadkiem całego mienia. Postanowieniem Najwyższego Sądu Wojskowego w Warszawie z dnia 20.05.1949 (znak sprawy Sn.Odw.S.789/49) wyrok WSR w Warszawie został utrzymany w mocy i wobec nieskorzystania z prawa łaski przez Prezydenta RP (decyzja z 03.06.1949) wykonany dnia 13.06.1949 poprzez rozstrzelanie w Więzieniu na Mokotowie. Dnia 13.09.1991 Sąd Warszawskiego Okręgu Wojskowego w Warszawie, na podstawie ustawy z 23.02.1991 o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, uznał za nieważny wyrok wobec Aleksandra Tomaszewskiego z dnia 20.01.1949.

IPN BU 944/428 (Sr 1732/48), IPN BU 1019/1091.

Aleksander Tomaszewski, ps. "Bończa", występuje w aktach dot. operacji "Akcja X", tj. rozpracowania osób powiązanych z Ośrodkiem Mobilizacyjnym Wileńskiego Okręgu AK, prowadzonej przez Dep. III MBP oraz sprawy krypt. "Krzysztof", prowadzonej przez Wydz. II Dep. II MBP w Warszawie.

IPN BU 0259/436, t. 6, 7 (3626/III).

Opracowania wewnętrzresortowe-faktologie sporządzone przez Wydz. "C" KW MO we Wrocławiu i w Gdańsku dot. Ośrodka Mobilizacyjnego Wileńskiego Okręgu AK. Aleksander Tomaszewski, ps. "Bończa" występuje jako członek ww. organizacji.

IPN Wr 049/147 (F-149), IPN BU 0175/77 (Charakterystyka nr 44, p. 53).